DE LITHOTOMIA
IN ALTO APPARATU.
THESES
ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

PRO PUGNANDÆ

Die Sabbati ſextâ menſis Junii, anno R. S. H. 1789, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PARISIIS,

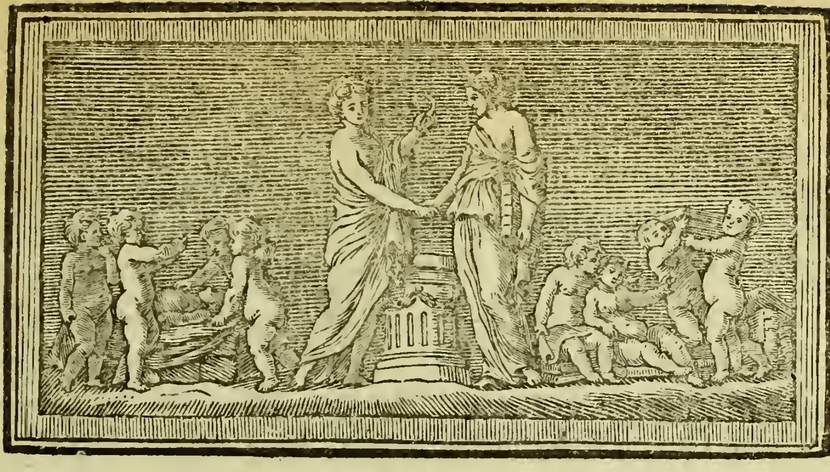
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

PRO ACTU PUBLICO,

ET MAGISTERII LAUREA.

Ex-Typis Clousier, Regis & Regii Chirurgiæ Collegii, Typographi, viâ Sorbonæ.

M. DCC. LXXXIX.

DE LITHOTOMIA

IN ALTO APPARATU.

VARIOS inter morbos quibus miſerè cruciatur homo, lithiaſis annumerandus eſt, pueros in teneris annis, viridem juventutem, ætatem decrepitam urget, nulli parcit ſexui, ab artis incunabulis hanc cladem præcavere vel debellare variis medicamentis tentarunt in arte periti, de internorum & externorum ineficacitate ad calculum diſſolvendum, experientiâ edocti veteres & nuperi, ad ejus è veſicâ urinariâ extractionem diverſas excogitaverunt methodos, quas omnes ſingulatim exponere ad rem noſtram non pertinet; de alto enim apparatu tantùm diſſerere eſt animus, præmiſſâ partium deſcriptione Anatomicâ quantùm noſtrum requirit propoſitum.

EX ANATOMIA.

Viscus cavum, ovale, muſculoſum & membranaceum ad recipiendam & expellendam urinam dicatum, in infimâ pelvi partim extra peritonæum ſitum, veſicam urinariam vocant, cujus figura pro ætate magis minùſve provecta variat, non eadem eſt in virginibus ac in fœminis multi-paris, vacua lotiove diſtenta; in ſtatu naturali & adulto, retro oſſa pubis in utroque ſexu, ante inteſtinum rectum, ſupra veſiculas ſeminales in maſculis, ante uterum & ſupra vaginam in mulieribus locatur; quatuor ligamentis, textu cellulari & vaſis partibus vicinis adhæret.

Vesica duas facies habet, anteriorem unam, poſteriorem alteram, in partes laterales dividitur, in corpus ſeu partem mediam, in extremitatem ſuperiorem quam veſicæ apicem appellamus, ex quo loco urachus oritur, in extremitatem inferiorem quam fundum dicimus, in quo anterius ſpatium infundibuli in modum anguſtatum, cervicis nomine deſignatum, reperias.

Plurimæ ſunt veſicæ membranæ; telâ cellulari anteriùs, ſuperiùs tantùm & poſteriùs uſque ad ureterum inſertiones, à peritonæo obtegitur; huic ſubjacet tunica muſcularis ſaccum urinarium ex omni parte amplectens, fibris reticulatis diverſi modè intricatis, obliquè, tranſverſim, juxta longitudinem diſpoſitis, compoſita, quæ ad veſicæ collum convergendo decurrunt, & quod hujus viſceris ſphincterem malè dixerunt, efformant; hanc ſequitur membrana craſſa, verè celluloſa quam nerveam

vocant; interna ſeu villoſa plurimis pertuſa eſt vaſorum oſtiis, ad papillas nervoſas contra lotii acrimoniam deffendendas, mucum abundantem eructantibus; in hâc, plurima conſideranda veniunt, nempè, 1°. columnæ fibrarum muſcularium, inæquali depreſſione figuratæ, quas inter diverſæ magnitudinis plùs minùſve protenſæ cavitates apparent; 2°. levis eminentia triangularis, ſenſu exquiſito donata, in ſtatu morboſo benè conſpicua, trigoni nomine à Lieutaud vocata, cujus anguli poſteriores ureterum orificiis inferioribus reſpondent, anterior verò ſeu apex trianguli & evidentior veſicæ uvula dicitur cervicisque cavitati terminatur; ex hâc cervice ortum ducit canalis decem pollicibus circiter obliquè longus in maſculis, brevior, latior & rectus in fœminis, uretra nuncupatur.

Vasa quæ veſicam irrorant, ab hypogaſtricis veniunt.

Nervi à ſacris & plexu hypogaſtrico oriuntur.

Tegumenta communia, muſculorum obliquorum, tranſverſalium, rectorum, lineæ albæ partes infimæ, pyramidales muſculi, arteriæ epigaſtricæ, ileo lumbaris, iliacæ anterioris diviſiones, primarum parium lumbarium nervi aliqui, textus celluloſus, & pars peritonæi loca abdominis anteriora & inferiora exterius occupant.

È CHIRURGIA.

Caculum definimus corpus ſolidum in lapidis formam concretum, varias corporis partes, frequentiùs verò veſicam urinariam invadens, ſive in eâ duntaxat incrementum, & in renibus ſemper rudimentum ſumat, ut falsò aſſerunt auctores

prejudicatâ opinione decepti, ſive in utroque viſcere, ut vulgaris docet experientia, generari poſſit.

Mole, figurâ, denſitate, numero, ſitu mobilitate, &c. inter ſe differunt calculi veſicæ, ad haſque differentias maximè attendendum, tanquam prognoſi & lithiaſis curationi, potiſſimum inſervientes.

Corpus durum, aculeis multis ſæpè donatum, in viſcus ſenſile incluſum, cruciatibus plùs minùſve intenſis neceſſariò torquet, undè calculi veſicæ exiſtentia quibuſdam præſentitur ſignis inter quæ ſequentia recenſentur.

Pondus in infimâ pelvi moleſtum, genitalia titillantur & eriguntur, à peritonæo ad glandis extremitatem vagans pruritus ægrum vexat, eumque ad pudenda contrectanda & porrigenda ad moleſtiam illam ſublevandam excitat; lotii ejectio difficilis eſt, nec ſummo ſine conatu perfici poteſt, urina liberè fluens repentè ſupprimitur, ſique reſupinetur patiens denuò labitur urinæ rivus, acerrimus dolor, ſub mictionis finem, ſi ſcabroſus præſertim ſit calculus, teneſmus ac frequens deſidendi cupiditas, ægrè quieſcunt calculo laborantes, membra alternatim exagitant, per ſalebroſa loca æquitant ambulantque dolenter, urina cruenta eſt aut turbida cum mucoſo ac ſabuloſo ſedimento quod ultimum ſignum, ſed immeritò, ab Hypocrate credebatur pathognomonicum (1), digiti in podicem introductio, tumorem contrà naturalem & durum per veſicæ parietes, tangentis, non parum prodeſt.

---

(1) Quibuſcumque in urina veluti arenæ ſubſidunt, veſica his calculo laborat: vid. Aphor. 19, Sect. 4.

Hæc omnia ſigna ſeorſim ſpectata calculi exiſtentiæ in veſicâ certitudinem phiſicam non pariunt, alia verò aliis adjuncta diagnoſim ita adjuvant ut de lithiaſi vix dubitare liceat, attamen ut indubitanter patefiat morbus, ad catheteriſmum confugiendum, fiſtulæque in omnes veſicæ partes diligenti circumductione, ſi ſtrepitus colliſione ſolidorum inter ſe productus ad manum vel ad aures feratur, tunc non amplius ambigendum, præſentiam calculi fidenter pronunties.

Si tamen hunc ſtrepitum non perſentiſcas, lithiaſim non neges, ab omnique aſſenſu te ſuſtineas, plurima enim in errorem inducere valent, 1°. intra veſicæ membranas vel in cyſtocele non nunquam deliteſcunt calculi, 2°. muco maximè abundanti interdùm obvolvuntur, 3°. in ſacculis quandoquè nidulantur, 4°. multi auctores veſicæ cavitatem ſepto medio bipartitam viderunt, 5°. ureteres quo loco cyſtim ingrediuntur inteſtini capacitatem adæquare valent catheteremque admittere (1).

Comperto calculo, nulla verni vel automnalis temporis ratione habitâ, ad curationem deveniendum, ſed nimium credulus, ambiguæ fidei, circulatoribus, lithontripticorum ſive hauſtu, ſive per uretræ canalem in veſicam injectorum, farraginem audacter jactantibus, attentas aures ne præbeas, nunquam enim promiſſa perfici, multiplici probatur experientiâ; unica tunc Chirurgia ſupereſt quæ patientem à tam gravibus tamque aſſiduis moleſtiis liberare poſſit, celebranda eſt lithotomia ſeu veſicæ ſectio, quæ duobus inſtituitur modis, vel

(1) Bis in praxi hunc caſum reperit meritò celeberrimus ſcholarum moderator Dominus Pelletan.

infra, vel ſupra pubem, de inferiori apparatu ſilebimus, altum duntaxat non qualem apud majores noſtros factitatum eſt, ſed qualem ut proſperè ſuccedat exſequi debet, exponemus.

Omnibus ad ægrotantis ſtatum præſentem & futurum attinentibus diligenter ſummâque operâ expenſis, reſupinus ſuper lectum ad rem paratum, & ad lucem claram diſpoſitum collocandus, blandis verbis ipſius animus roborandus, & ne motu intempeſtivè edito operationi noceat, clementer firmandus, his ritè præparatis, catheter ſulcatus oleo inunctus in veſicam introducatur quem ſtatim miniſtro tradit continendum operator, deinceps duobus digitis intenſâ cute, involucra communia, tela celluloſa, vaſorum aliquæ ſubdiviſiones, pars uretræ membranea uſque ad proſtatam, per octo linearum ſpatium, faventibus ſulco & convexitate præcidantur; hâc inciſione, catheteris ſulco nudato, tutum conſtituit itinerarium ut per perinæi inciſionem, fiſtula in ſuâ cavitate includens acum triangularem, ad arbitrium prominentem, exteriùſque mediante cauli crenâ inſtructo reſpondentem, in veſicæ cavitatem intromittatur, ſtatimque catheterem educat miniſter, fiſtulamque in veſicâ, unâ manu ipſius manubrium amplectando fixum & ſtabile efficiat; quibus peractis, Chirurgus ad ægri latus quod ipſi videtur commodiſſimum ſtet ſcalpelloque abdominis cutem in eo loco, qui inter pubem & umbilicum eſt medius, incidat, inciſio fiat quatuor pollicibus pro ætate circiter longa, illam inter pyramidalium muſculorum inſertiones protendendo, deindè lineæ albæ partem inferiorem cautè ſecet, his diſſectis, oculis vel tactu nuda ſubjicitur veſica, tunc artis Magiſter

fiſtulam dextrâ manu amplectatur, illamque ad veſicæ parietem anteriorem & mediam prudenter impellat, duobus verò ſiniſtræ manus digitis partem veſicæ prominentem, & cum eâ fiſtulæ roſtrum apprehendere debet, atque imperare ut miniſtet acum triquetram, hujus caulem pollice propellendo, extrudat, intra operantis digitos veſicæ parietes tanſos facilè pungentem; abſolutâ hâc punctione, iiſdem digitis, acus triquetra arripiatur, & alterâ manu ſcalpellum regente, in eodem loco exiguum fiat foramen ut index digitus in veſicam intrudi poſſit, uncique in modum incurvari ad eam ſuſtollendam, peritonæum inteſtinaque protegenda, deindè è fiſtulâ dictâ expediatur cyſtis, ſcalprique inciſorii, dorſum pectori, aciem verò pubi ſemper obvertendo, perficiatur ſectio corporis veſicæ ad ejus capacitatem & molem calculi accomodata, veſicâ ſatis hiante, per inciſionis labia duo digiti vel forceps calcularia intromittuntur, corpus extraneum ut decet perquirendum, gradatim nulloque concuſſu eximendum, quo perfecto, per uretræ aperturam præparatoriam, fiſtula recta è gummi elaſtico, pro ægrotantis magnitudine longa & lata, in veſicam immittatur ut variis corporibus in hâc exiſtentibus facilis per perinæum pandatur via, abdominis vulnus ſimplici modo deligandum, in illius angulum inferiorem ad liberum materiæ nocivæ, ſi qua adſit, exitum, ſetaceum collocandum; in fœminis ſectio uretræ non requiritur, cæterùm eadem operatio celebrari debet.

Ex dictis nemo non videt quantum ad calculoſorum ſalutem integramque eorum ſanitatem conferat, hic curandi modus, nempè, 1°. veſicæ cervix glandulaque proſtata, per inciſionem uretræ ſimplicem, & in extrahendo calculo duro, angu-

loſo, ſpinoſove nullam vim patiuntur; 2°. partes generationi inſervientes ſemper integræ remanent; 3°. hæmorrhagia non pertimeſcenda; 4°. internam veſicæ ſuperficiem explorare, eamque ab omnibus lapidibus cujuſcumque molis & ſpeciei expurgare, facilè valet operator. 5°. cannulla è gummi elaſtico non vexat & lotia foràs ritè & liberè educit; 6°. calculi in ſacculis nidulantes vel veſicæ adhærentes abſque imminente vitæ periculo extrahi poterunt. Quæ quidem & tanta commoda nullis aliis tribuenda methodis, undè nobis concludere datur, nunc rejiciendas eſſe variorum auctorum contra ſectionem emendatam hypogaſtricam, criminationes tanquam injuſtas, eamque propter ſimplicitatem, facilitatem & utilitatem in quibuſdam caſibus excluſoriis, eſſe admittendam.

HAS Theſes, Deo juvante, & præſide M. NICOLAO GUYENOT, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, antiquo Collegii præpoſito, Academiæ Regiæ Chirurgiæ Conſiliario, nec non Fratris Regis, MONSIEUR, Chirurgo; tueri conabitur JOANNES-ALEXIS EVRAT, Divionenſis, Artium liberalium Magiſter, nuper in Scholâ practicâ Chirurgiæ alumnus; Theſeos auctor.

F I N I S.